

ОЦІНКА ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ-ВІПУСКНИКІВ ХНМУ

Дмуховська Т.М., Завгородній І.В., Сокол К.М., Сидоренко М.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

В останній час психосоціальні фактори, стрес і цсихічне., виснаження розглядаються експертами ВООЗ і міжнародної організації праці (МОП) як новий важливий фактор, що впливає на стан здоров'я та працездатність, мотивацію навчання та працю.

Молоде покоління нашої країни, а особливо студентська молодь, яка являє собою виробничий і інтелектуальний потенціал країни можна без перебільшення віднести до групи ризику із-за надзвичайно високого адаптаційного навантаження.

Реформування системи охорони здоров'я, санепідслужби, системи вищої освіти, постійне збільшення обсягу і складності навчальних програм, соціальні навантаження створюють умови для перевтоми та гіподинамії студентів, перебування їх в стані психоемоційної напруги (ПЕН).

Вивчення психоемоційного стану студентів шостого курсів першого медичного, педіатричного та медико-профілактичного факультетів нами проведено шляхом опитування за спеціальними

опитувальниками: «8-факторний опитувальник Спілберга - Радюка», опитувальник «Ваше самопочуття», який включає в себе батарею тестів експрес-діагностики ПЕН та пов'язаних з нею факторами, створеної з урахуванням рекомендацій експертів ВООЗ. Всього опитано 142 студенти, з них 26,8 % чоловічої статі і 73,2 % жіночої.

Як показали наші дослідження (табл.) середні показники тривожності за останнє півріччя були самими низькими серед студентів 1-го медичного факультету, а самими високими серед педіатрів. Ситуативна тривожність, що характеризує психологічний стан (ПЕС) на момент опитування була також найбільш високою серед студентів педіатричного та медико-профілактичного факультетів. Особливо показовою є група студентів медико-профілактичного факультету, яку опитували після одержання інформації про реформування санепідслужби. Вони зреагували високими показниками тривоги ($4,16 \pm 0,36$ бали), агресії ($6,83 \pm 0,31$) та депресії ($9,42 \pm 0,31$).

Таблиця

Результати психоемоційного тестування студентів 6-го (випускного) курсу ХНМУ

№ шкали	Назва шкали	Середня сума балів опитуваних			
		медико-профілактичний ф-т		1-й медичний ф-т, п=36	педіатричний ф-т, п=33
		всього п=73	в т.ч. після оголошення реформи СЕС, п=48		
1	Інтенсивність допитливості	24,89±0,73	16,75±0,39	25,00±0,51	26,33±0,46
2	Інтенсивність агресії	5,95±0,43	6,83±0,31	6,66±0,19	8,39±0,29
3 ...	Інтенсивність тривоги	2,89±0,56	4,16±0,36	2,61±0,46	Д90±0,34
4	Інтенсивність депресії	6,43±0,41	9,42±0,31	4,33±0,17	- 8,33±0,22
5	Частота допитливості	22,22±0,80	22,04±0,61	25,25±0,48	24,09±0,56
6.	Частота агресії	12,49±0,85	12,68±0,53	13,00±0,58	14,12±0,57.
7	Частота тривоги	6,96±0,80	8,58±0,24	7,58±0,56	10,51±0,56
8	Частота депресії	0,97±0,73	0,93±0,41	1,44±0,34	2,84±0,57

Слід зазначити, що і серед студентів педіатричного факультету ситуативна тривога по всіх показниках, а особливо по показниках агресії ($8,39 \pm 0,29$) та депресії ($8,33 \pm 0,22$) була майже вдвічі більша ніж на 1-у медичному

факультеті. Ми не виключаємо, що на їх ПЕС вплинули розподіл на роботу, який щойно відбувся перед опитуванням. Студенти 1-го медичного факультету є найбільш соціально-захищені, а тому вони мали і самі низькі

показники тривожного ряду, що видно з аналізу факторів, що зумовлювали ПЕС студентів.

Важливим інтегральним показником психічного і соціального благополуччя людини є ступінь його задоволення життям та працею. На запитання "Я задоволений, як пройшов останній рік моєї роботи (навчання)" ствердно відповіли 91,66% студентів 1-го медичного факультету, 75,8 % педіатричного і 71,42% медико-профілактичного. На запитання "В моєму житті виникли зміни до погіршення" вказали 89,3 % студентів медико-профілактичного факультету, серед студентів педіатричного і 1-го медичного факультетів цей показник був відповідно 15,15 % і 8,33 %.

Студентів медико-профілактичного факультету турбували страх за свою роботу (75,8 %), соціально - правова незахищеність (50,00 %), проблеми з матеріальним забезпеченням (39,3 %), грошима і доходами (39,3 %), діти і їх здоров'я (28,6 %), незадовільні економічні та житлові умови (відповідно 28,6 та 17,9 %).

Серед студентів педіатричного факультету факторами, що визивали ПЕН були в порядку

рейтингу: страх за свою роботу (96,96 %), погіршення душевного стану (66,7 %), проблеми з грошима та доходами (45,5 %), соціальна і правова незахищеність (45,4 %), матеріальне благополуччя та забезпеченість.

Лише незначна частина студентів 1-го медичного факультету (38,9%) назвали правову захищеність як фактор ПЕН.

Такі фактори як здоров'я, відпочинок, спорт, наявність друзів а ін. не мали суттєвого значення ні в одній із груп.

Проведені дослідження показали, що серед студентів педіатричного та медико-профілактичного факультетів виявлені психоемоційні стани та фактори, що зумовлюють психоемоційну напругу та тривожні, агресивні і депресивні типи поведінки.

Слід відзначити, що в нашій країні відсутні керівні документи, рекомендовані ВООЗ і МОП, які визначали б місце психосоціальних факторів і дозволили б науково обґрунтувати профілактичні заходи спеціалістами-психологами, - для цього необхідні подальші наукові дослідження не тільки серед студентів, але й лікарів.